КОТИ

Кіт свійський, або кішка свійська – невеликий ссавець ряду хижих родини котових. Сучасна назва походить від латинської назви **catus**, що використовується для свійського кота, на відміну від дикого, який латиною називається **felis**.

Кіт перебуває в тісному співіснуванні з людиною понад 9500 років та є найпоширенішою хатньою твариною. Загалом у світі налічується близько 600 млн (2015 рік) свійських котів, і за останніми дослідженнями, 80% з них – бродячі.

Коти приблизно одного розміру з іншими малими кішками, мають стрункe тіло, гострі зуби, чудовий зір та нюх, добре пристосовані до полювання на менших тварин. Однак коти, у порівнянні з дикими родичами, втратили смак до цукру, а певні популяції проявляють спадкову глухоту. Хоча коти полюють поодинці, вони є соціальними тваринами, що використовують численні засоби комунікації, у тому числі вокалізацію, феромони, мову тіла.

Зовнішня будова

Голова

Округлої форми. Може бути майже круглою, як, наприклад, у тайської кішки, у піксибоба, а може бути витягнута у вигляді клина, як у сіамських. На голові розташовані невеликі, дуже рухливі вушні раковини. У більшості порід вуха стоячі й лише в капловухих – напівстоячі. Останнім часом виведена нова порода – американський керл, у якого куточки вуха ніби вивернуті назовні. Кінчики вух бувають загостреними або округленими більшою чи меншою мірою. Ніс не вкритий волоссям і складається зі спинки, ніздрів і бічних сторін. Шкіряста частина носа називається носовим дзеркальцем. За станом носового дзеркальця можна визначити стан здоров'я кішки. У здорової кішки воно звичайно трохи вологе і прохолодне. У спекотну погоду або після сну

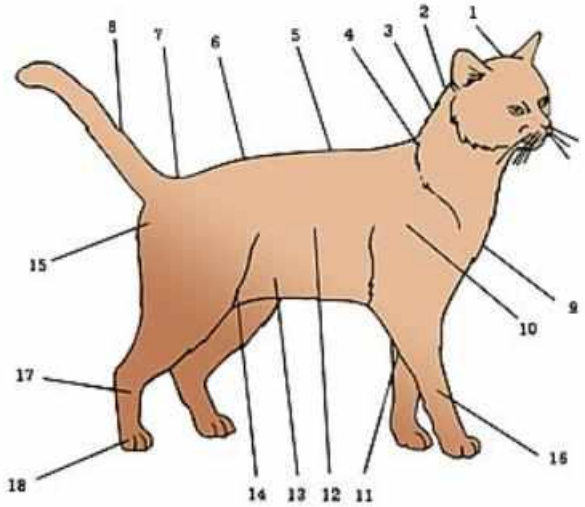

може бути сухим (але без тріщин і не гарячим). Ніс може мати пігментацію або не мати; він має забарвлення залежно від забарвлення тварини.
На голові розташовані основні органи чуттів (зору, нюху, дотику, слуху, рівноваги, смаку).

Шия

Шия може бути порівняно короткою і міцною (у персів) або ж граціозною, тонкою, трохи вигнутою, як у більшості порід. У шиї розташовується стравохід, трахея. Холку утворюють остисті відростки 5-и перших грудних хребців. Від холки вимірюється зріст кішки.

Хвіст

Хвіст досить довгий, звужується на кінці в більшості порід. Буває порівняно недовгим (як у персів), або коротким, або взагалі відсутній (як у мейнських, бобтейлів). Допомагає кішці підтримувати рівновагу. За хвостом можна визначити настрій. При оцінці породи визначають пропорції хвоста щодо тіла.

Тулуб

У ньому розташовані життєво важливі органи: серце, легені.

Лапи

Кішка належить до пальцехідних тварин. Лапи мають акуратну округлу форму. На передніх лапах кішки 5 пальців, а на задніх – 4. Пальці дуже гнучкі й еластичні, при ходінні й стрибках трохи розходяться в боки й пружинять. На ступнях знаходиться 5 м'яких, пружних подушечок. 4 з них відповідають кожному пальцю і розташовуються на рівні 2-3-ї фаланги пальців. 5-а подушечка – найбільша, помилково називається «п'ятою». Справжня п'ята у всіх пальцехідних знаходиться високо над землею. На передніх лапках є подушечки , які не стикаються з поверхнею. Називаються вони зап'ястними. Шкіра на подушечках дуже товста, однак у них знаходиться велика кількість нервових закінчень, що робить їх дуже чутливими. Крім того, на подушечках розташовані чутливі волоски й потові залози. Завдяки гнучким пальцям і наявності подушечок на лапках кішка може бузшумно підкрадатися, ходити й бігати. Кішка може бігати досить швидко, але на короткі дистанції. За формою лапи бувають овальними або круглими.

Волосяний покрив

Тіло кішки вкрите волосяним покровом різної густоти й довжини (за винятком «голих» порід – сфінксів).

Хутро кішок представлене 4 типами волосся: остовим; підшерстям; захисним і дотикальним (вібрисами). Останні 2 типи є видозміненими остьовими. Кількість волосків на кожному квадратному міліметрі може сягати 200. підшерстя – це волосся, розташоване найближче до тіла. Це найбільш коротке, м᾽яке й тонке волосся. Воно може бути прямим або хвилястим. Його основна функція – утримувати тепло.

Виділяють такі типи шерстного покриву в кішок:

+ довгошерстний (перські)
+ напівдовгошерстний (ангорські, сибірські тощо)
+ короткошерстний – із гладким волоссям (сіамські, орієнтальні тощо)
+ з кучерявим волоссям (рекси)
+ жорсткошерстний (американська жосткошерстна)

Фізіологія котів

У нормі температура в дорослої кішки 38-39,5.
Пуль у кошенят молодшого віку становить 120-140 ударів за хвилину, у кошенят старшого віку – 110-130. У дорослої кішки пульс становить 100-120 ударів за хвилину. Вимірюють його в кішки натисканням пальця на стегнову артерію, що знаходиться на внутрішньому боці стегна. Один поштовх відповідає одному удару серця.

Частота подиху (кількість вдихів на хвилину) у кошенят становить 40 дихальних рухів, у молодих тварин – 30. у дорослих кішок – 20 дихальних рухів. У спекотну погоду кішка може дихати ротом. У такий спосіб вона нормалізує теплообмін (випаровує вологу й прохолоджується). Для вимірювання частоти подиху необхідно підрахувати кількість дихальних рухів за певний проміжок часу.

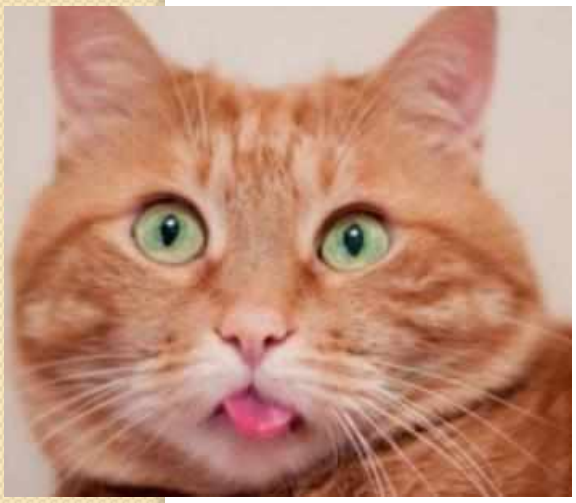

Маса кішок коливається залежно від породи й віку. У середньому доросла кішка повинна важити близько 4,5-5 кг. Самці важать трохи більше, самки – менше.
Тривалість життя кішки в середньому становить 10-12 років, але зустрічаються й довгожителі – до 20 й більше років.
Визначити вік кішки складніше, ніж собаки. Пов'язане це з тим, що кішка не сточує так зуби, не має помітних змін кришталика, забарвлення хутра.

Поведінка котів

Кіт активний як і вдень, так і вночі, проте його хижацькі інстинкти роблять його нічною твариною. Територія кота може бути різною, від 7 до 28 га. Хоч тварина прив'язана до свого житла, вона запросто може піти з дому на великий проміжок часу, і при цьому пройти багато сотень метрів, проте потім все одно повернутись до свого звичайного місця проживання.
Уві сні кішка відновлює кількість своєї енергії більше, ніж деякі тварини. Вони можуть спати 13-16 годин на день, старі кішки сплять ще більше. Години сну також залежать від самого характеру кішки, деякі особи сплять 20 годин з можливих 24. вони швидко засинають, можуть спати навіть сидячи.

Коти мають вербальне спілкування і мову рухів. Їх вербальне спілкування: нявкання, муркотіння, шипіння, гарчання, писк, «щебетання», клацання, і іноді «хрюкання». Мова рухів виражається у положенні вух, хвоста, лап, всього тіла.
До людей коти не мають такої прив'язаності, як, наприклад, собак. Хоча траплялися випадки, коли кішка ставала для людини незамінним компаньйоном, такі тварини не раз рятували своїх «друзів» від біди. Дружбу між кішкою і людиною майже неможливо зав'язати, якщо кішка вже доросла.

Коти відомі своєю чистотою. Їх гнучкість, яка також допомагає їм у полюванні, і особлива будова язика, дозволяє кішці чудово піклуватись про свою чистоту. Проте така охайність не ідеальна. Коти, особливо довгошерстні, часто відригують хутро, яке потрапило в шлунок. Зазвичай вони відригують клубочки довжиною 2-3 смю для того, щоб «вивільнити» себе від з'їденого хутра, кішки їдять траву, яка викликає у них блювотний рефлекс. Щоб допомогти кішці, її треба часто розчісувати.

Як правило, коти б'ються частіше, ніж кішки. Боротьба самців відбувається з 2 причин: право на самку чи територію. Коти не одразу починають бійку. Спочатку вони голосно кричать, гарчать один на одного. Переможе сильніший або спритніший кіт.

При боротьбі і кішки, і коти намагаються показати себе сильнішими, ніж вони є насправді. Вони «наїжачують» (піднімають) своє хутро, тим самим здаються більшими.

Б'ються передніми лапами, іноді кусаються. Хутро гарно захищає тварин, тому бійки майже не шкодять здоров'ю кішок. Найчастіше страждають вуха і ніс.

В основному інфекції у котів передаються якраз через рани після бійки. Зазвичай бійки, причиною яких стала самка, болючіші для котів, ніж змагання за територію.

Кішка харчується маленькими тваринами, перш за все птахами і гризунами. Може їсти і рослинні продукти. У полюванні застосовує 2 стратегії: переслідування і засідка. Більшість порід кішок намагаються знайти собі високе місце для відпочинку. Така поведінка залишилась ще з дикого життя, багато диких кішок відпочивають на деревах.

Високі місця також дають змогу краще роздивитись територію. Якщо ж кішка впаде, то її рефлекс приземлить її на ноги. Навіть якщо кішка не згрупувалась, їй вистачить 90 см щоб приземлитись на ноги, при цьому вона нічого не робить. Безпечно приземлитись можуть і безхвості коти, бо у цьому «процесі» хвіст майже не бере участі.

Домашні кішки, особливо кошенята, люблять пограти. Насправді для котів гра нагадує полювання, тому для кошенят вона важлива. Саме в грі вони вчаться полювати. Домашні кішки будуть грати з речами, які будуть нагадувати здобич. Тобто щось пухнасте і активне. Але іграшка не повинна бути маленькою, при грі тварина може проковтнути її, а це несе дуже негативні наслідки.

Забарвлення кішок

Забарвлення кішок залежать від розподілу пігменту у волоску.

Розрізняють такі забарвлення: одноколірні (одноманітні), двоколірні (біколори, таксидо, ван, черепахове, колорпоінт), багатобарвні (каліко), із плямами і смугами (таббі), комбіновані.

Біколор, таксидо, ван.

Коти з таким забарвленням мають 2 кольори, 1 з яких обов'язково має бути білим. Біколор мають майже всі породи, а от ван – лише турецький ван. Таксидо – це забарвлення, яке має лише чорний та білий колір. Кішка з таксидо має мати чорну голову, шию, спину, іноді лапи. Білим має бути мордочка, грудка, живіт, іноді перенісся та лапки. Забарвлення ван мають золотий, чорний,блакитний кольори. Біколори мають всі природні кольори.

Колорпоінт

Кішки з таким забарвленням мають темну голову, лапи та хвіст. Тулуб набагато світліший, може бути білим. Кішки колорпоінти переважно мають блакитні очі. Колорпоінт мають сіамські, балінезійські, гімалайські, регдоли. Колорпоінти бувають блакитного, карамельного, червоного, шоколадного таббі-поінт кольорів.

Таббі

Кішки з таким забарвленням мають плями та смуги. Воно дуже різноманітне.
Таке забарвлення присутнє у багатьох породах, наприклад, американська короткошерстна, американський бобтейл, бенгальська, британська короткошерстна, єгипетський мау, мейн кун, орієнтальна, перська.

Черепахове

Коти з таким забарвленням мають 2 кольори, але на відміну від біколора, один з них не білий. Проте, іноді він може зустрічатись на черепаховому забарвлення, але у малих кількостях (переважно на грудці і лапах). Стандартне черепахове забарвлення (без білого кольору) може бути бурштиновим, бурим, шоколадним, або, наприклад, ліловим. Поки що не існує породи кішок, яка б не мала виключно черепахове забарвлення, але як не основне забарвлення, черепахове присутнє у багатьох г

Каліко

Коти з таким забарвленням мають 3 будь-яких кольори. Каліко забарвлення не популярне, проте все ж воно інколи зустрічається в деяких породах.

Індексикація порід

Довгошерстна група
+ перська

Напівдовгошерстна група
+ американський бобтейл
+ балінезійська
+ американський керл
+ кімрик
+ яванез
+ карельський бобтейл
+ курильський бобтейл
+ мейн кун
+ невська маскарадна
+ нібелунг
+ норвезька лісова
+ регдол
+ рагамаффін
+ бірманська
+ скотіш фолд
+ сибірська
+ сомалійська
+ серкірк рекс
+ тифані
+ турецька ангорська
+ турецький ван
+ уральський рекс
+ йоркська шоколадна

Короткошерстна група
+ абісинська
+ американська короткошерстна
+ американська жорсткошерстна
+ бенгальська
+ бомбейська
+ британська короткошерстна
+ бурмила
+ бурманська

World Cat Federation виділяє 64 породи котів (натомість Асоціація любителів кішок визнає лише 40 порід).

Цікаві факти про котів

1. Кішка за своє життя може мати більше 100 кошенят. Одна пара котів та їх потомство за 7 років в змозі народити 420 000 дитинчат.
2. Коти видають близько 100 різноманітних звуків. Для прикладу, собаки – лише 10.
3. Малюнок поверхні носа кота такий же унікальний, як і відбиток пальця людини.
4. У кішки пітніють лише кінчики лап.
5. Кішка (як і жираф з верблюдом) – починає йти з лівих лап.

6. Котяче вухо повертається на 180˚.
7. У вусі кота 32 м᾽язи.
8. Коти, на відміну від собаки, не можуть фокусувати погляд на близько розміщених предметах. Вони краще бачать на відстані від 75 см до 2-6 м.
9. Чутливість кішки до гучності звуку в 3 рази вища, ніж у людини.
10. Нервовий стан кішки видають вуха – вони трохи рухаються, хоча сама кішка може спокійно сидіти і спостерігати. Якщо доторкнутися до тварини у такому стані, вона почне шипіти або вдарить лапою.
11. За допомогою вусів кішка отримує інформацію про все, що її оточує, - про предмети, вітер, температуру. Якщо їх видалити, вона буде погано орієнтуватися і почуватиметься невпевнено. Вуса допомагають котам визначити, пролізуть вони в отвір чи ні.
12. Якщо вуса кішки «дивляться» вперед – вона чимось зацікавлена або хоче чимось налякати суперника. Якщо назад – кішка налякана.
13. У СРСР існував ГОСТ на шкірки котів: ГОСТ 11597-77 шкірки кішки домашньої хутряні вироблені.